

ne essecutarea legii regnicolari de invetiamentu, éra preotiloru si directoriloru locali li rémane detorinti'a ce li s'a impusu si alta data, ca prin cuventari in sant'a biserica si la alte ocasiuni corespundiátorie se-i indemne pre credinciosi a-si trimite prunciú la scóla, totodata in contra celoru neascultatori se nu pregete a procede conformu inviatiuniloru consistoriali cuprinse in „Normele pentru administratiunea invetiamentului,” si acés'ta cu atátu mai vertosu, cu cátu nici de la preoti, nici dela directori si invetiatori, nu se va primí nici o scusa pentru neglijerea acestei detorintie, ci se voru supune la cercetare rigurósa

Nr. 3.

Prea Santi'a Sa P. Episcopu face intrebarea daca e se se tiena si estimpu conferintiele cercuale inspectoresci, la cari se participe toti preotii si invetiatorii din respectivulu inspectoratu, si cá ce programe ar fi de prezentatu acestoru conferintie cercuali?

Conferinti'a centrala se pronuncia in unanimitate a sustiené si mai departe institutiunea de conferintie cercuali, cu urmatóriele modalitati:

1. In locu de conferintie cercuali inspectoresci, cea viitórie au se fia conferintie protopresbiterali, cari se le conchiame concernintii protopresbiteri, in loculu de resiedintia alu loru, si la tempulu celu voru crede mai acomodat, dar la tóta intemplantia nainte de primavér'a ce vine.

2. In aceste conferintie, sub presiedinti'a protopresbiteriloru, voru participá toti inspectorii de scóle, toti preotii si invetiatorii din protopresbiteratulu concerninte.

3. Dupa recerut'a solenitate bisericesca protopresbiterulu va deschide conferinti'a, éra inspectorii din protopresbiteratu voru referá despre starea si lipsele invetiamentului si despre midiócele ce le credu necesarie pentru amelioratiuni. Unde si protopresbiterulu e inspectoru va referá din a sa parte despre scolile submanuate lui si unde numai protopresbiterulu e singuru inspectoru in totu protopresbiteratulu, acolo singuru va face referat'a despre tóte scolile din acelu protopresbiteratu.

4. Desbaterile au se se incépa mai antaiu a supr'a reportelor inspectoresci, si asupr'a aceloru medilóce ce repórtele voru se le propuna pentru desvoltarea si ameliorarea mersului moralu, intelectualu si materialu a scóleloru si invetiatoriloru, a preotiloru si a tuturor credinciosiloru.

5. Va vení apoi la ordine pentru desbaterile ulterioére o programa ce o va presentá protopresbiterulu anume pentru conferintia.

Acés'ta programa, concernintale protopresbiteru are s'o compuna mai nainte de conferintia, cu concursulu si intielegerea tuturor inspectoriloru din protopresbiteratu.

Éra de basa la compunerea acestei programe, va luá programele consistoriali de anu si de anu-tiertiu, contragendu séu adaugendu, cu unu cuventu modificandu pre cum voru socotí de necesitate in vederea relatiuniloru locali si personali.

6. Dupa esaurarea programei de la protopresbiteru, voru urmá la ordine propunerile ce le voru fi facendu singuraticii membri ai conferintiei.

7. In considerarea cá corporatiuni atátu de respectabile dau garantia destula despre maturitatea deciselor loru, de aceea atari decise, din dat'a ce se voru aduce, au se intre in valóre, avendu protopresbiterii a procede intru aplicarea si esecutarea loru.

8. Celu multu a trei'a di dupa inchierea conferintiei, concernintele protopresbiteru va inaintá la Consistoriu protocolulu acelei conferintie autentificatu.

Nr. 4.

Moise Bocsianu aréta cá disciplin'a, atát intre preoti, cât si intre invetiatori, ar avé lipsa de amelioratiuni, ce tocm'a atari conferintie le aru puté face mai bine, fiindu mai aprópe de respectivii si cuoscendu-i mai bine.

Conferinti'a centrala recomanda protopresbiteriloru, ca in program'a ce densii voru presentá conferintiei se primésca a se desbate, decide si essecutá intrebarea respective deslegarea ei, cum se se póta ameliorá disciplin'a intre functionarii bisericeii si ai scólei.

Nr. 5.

Georgiu Vasileviciu aréta starea cea slaba a catichisatiunei in scolile nóstre poporali, ce provine mai vertosu dela nentielegerile intre preoti si invetiatori.

Conferinti'a centrala recomanda protopresbiteriloru a primí si caus'a catichisatiunei in program'a agendelor conferintiei protopresbiterali, si a cercá modulu ca dintre preoti si invetiatori se se delatureze ori ce neintielegere, atát in privinti'a catichisatiunei, cât si in tóte afacerile invetiamentului, ale bisericeii si ale parochiei. Acés'ta cu atát'a mai vertosu cáci preotiloru si invetiatoriloru nu li este iertatu a uitá nici pre unu momentu cá pre densii si insesi oficiele loru in-ca i-indruma la detorinti'a se traiésca in contielegere si amóre recipróca. Acés'ta este pentru densii o detorintia oficiala, a careia neglijare li póte atrage o certare casi pentru neglijarea oficiului, candu densii in vederea poporului reciprocamente si-aru dauná autoritatea si stim'a unii altor'a încátu poporulu — vediendu-i pre amendoi fora intregitatea autoritatii necesarie — se se simtiésca devenitu insusi singuru fora nici unu conducatoriu.

Nr. 6.

Constantinu Gurbanu descopere acea trista stare, că multi feciori și fete, ajungendu la santulu sacramentu a nuntii, se vedesce cumca nu cunosc inca santele rugatiuni. Crede de necesitate se facemu o dispusetiune carea se coréga acestu reu.

Cu ameliorarea frecuentatiunei scolari dupa modulu propusu mai sus sub Nr. 2. are se se amelioreze cercetarea scólei și din partea celoru adulti, cari astufeliu voru avea ocașiune se investe santele rugatiuni. Dar pre candu conferinti'a crede că asia se va puté suplíní scaderea, totodata aflá cu cale a se sustiené pretotindenea usulu de pana acum'a in privinti'a essaminarii celor'a cari pasiescu la santulu sacramentu alu nuntii, căci nu este eschisa possibilitàtea naturala ca cineva se absólve chiar si scol'a de adulti si totusi se nu cúnosca santele rugatiuni, respective se le fia uitatu dupa absolvare.

Nr. 7.

Georgiu Popa reflectéza la dorinti'a ce avemu a ni asecurá edificielescolari, parochiali și bisericesci in contr'a focului E o detorintia ce parochieleso si implinescu cu punctualitateposibila. De siepte ani avemu cunoscintia numai despre unu casu, in carele au arsu unu edificiu de scóla ce au fostu asecuratu, dar nici pana astadi — desi caps'a e de multi ani — inca nu avemu cunoscintia la senatulu de scóle că parochi'a ar fi primitu sum'a de desdaunare.

Daca ar stá acésta modalitate si in viitoriu, parochielesdaunate se voru vedé constrinse se vina la Consistoriu, dupa datin'a cunoscuta, a cere o dispositiune a se portá pentru ele unu tassu prin bisericelesdiecesei. Că in butulu tuturoru asecuratiuniloru, totu dieces'a este carea moralmente e obligata se asecuré esistinti'a parochieloru ca parti intregitórie ale diecesei.

Daca detorinti'a nóstra morala o imbinámu cu cea materiala, adeca daca de siepte ani Consistoriulu insusi culegea de pre la parochii tasselesde asiguratiune, — considerandu că avemu 500—600 de parochii matre si filie, si că fiecare parochia solvesce la anu tassa de asecuratiune câte 5, 10. ba si 20 fl. de siepte ani amu avé unu fondu cam de 35000 fl. v. a. din care na'r trebui se solvimu de cătu numai unu edificiu de scóla arsu in valóre de 400 fl éra restulu cam 34600 fl. ar fi averea diecesei unu fondu de asecuratiune, creatu fara nici unu aruncu asupra credinciosiloru că nu li s'ar fi cerutu de cătu acele tasse ce le-au solvitu societatiiloru de asecuratiune spre neevitabil'a asecurare. Ce nu amu facutu in trecutu, putem face pentru viitoriu, pre bas'a esperintieloru trecutulu. Mai avemu si alte motive, precum că santele bisericii si edificielesparochiali nu potu fi espuse la aprinderi din rancori séu din isbanda, o cercusantia acést'a ce pre cât scimu, societátile de asecuratiune n'o iéu in considerare, dar pentru noi insemna multu; apoi dela Consistoriu s'ar efeptu desdaunarea mai cu promptitudine si nemediatu; dar mai vertosu trebuie se socotimu cădaca deodata din nefericire ni s'ar intemplá mai multe daune prin focu, nu amu poté numai prin tassuri se acoperimu trebuintiele.

Pre aceste consideratiuni se baséza propunerea a se recercá Consistoriulu ca insusi se culéga dela parochii tasselesde asecuratiune ce acestele solvescu societatiiloru, si din acele tasse se infiintieze unu fondu diecesanu alu caruia menitiune prima se fie asecurarea contra focului, si numai pentru acésta menitiune se se manipuleze separatu barem 10 ani. Daca atunci ar resultá prisosu, precum sperámu, remane rezervatu pre atunci a se dispune despre intrebuintiarea prisosulu de dupa lipselesce le va avé invetiamentulu — Primindu-se acést'a propunere, se enuncia dreptu decisu :

Conferinti'a centrala, avendu in vedere §. 1 din Statutulu Organicu carele dechiara parochi'a, si pre analogia dieces'a de o intrunire cu mediólóce si materiali si morali spre ajungerea scopuriloru bisericesci si scolarie, recérca pre Veneratulu Consistoriu a dispune ca inca de la 1. januariu alu anului ce vine 1880 parochielesse solvésca la Consistoriu tasselesde asecuratiune ce pana acum le-au solvitulu la societatielufeliurite de asecuratiune in contr'a focului de dupa edificielesbisericesci, parochiali si scolari. Aceste tasse catra Consistoriu nu potu fi mai mari de cătu ce au fostu mai nainte catra societati. Veneratulu Consistoriu va manipulá separatu aceste tasse, pana candu in sfer'a sa de competintia va face unu proieptu cu privintia la modulu manipularii, care proieptu spre statorire definitiva va se-lu astérna la Veneratulu Sinodu diecesanu conformu Statutulu Organicu.

Ne mai fiindu alte obiepte de desbatutu, conferinti'a s'a incheiatu.

Ioanu Metianu m. p.

Episcopu

Dr. Georgiu Popa m. p.

notariu

Biseri'ca in Romani'a. *)

Viforelescari din nenorocire incungiura tiér'a nóstra astadi cu atát'a furia, me indémna că se vinu respectuosu inaintea fiesi-carui romanu si se i-aratu, că Romani'a cea de Dumnedieu pazita, de douedieci si patru de secole, a trecutu prin cele mai mari calamitáti, precum: Resboie, robire, bajenii, fómete, epidemii, incendiuri si chiar robia: ér ea cu ajutoriulu Dumnedieului ei, fú scapata de tóte acestea si reintórsa éراسi la marirea si fericirea ei, si cui datorimu acésta scapare? la nimeni decát numai la tienerea cu strictétia a religiunei parintiloru nostri, care din nenorocire o vediu astadi slabita; vedemu astadi că din nenorocire acestu poporu crestinu, se bantuie si se framenta de catra neofitii athei si retaciti. Póte fi elu lasatu in prad'a si sub influinti'a unor asemenea athei? nu, si de o mie de ori nu.

Acésta convinctie me face că se iutrebu natiunea si pre pré santulu Sinodu, ce este de facutu? si ce indatorire au capetenile statulu nostru, spre

*) In faci'a curentulu de idei, ce se manifestéza de cătva timpu la noi, reproducemu acestu artichu dupa diurnalulu „Viitoriulu“ din Bucuresci scrisu de unu veteranu militariu. Elu este remarcabilu si instructivu. Din elu potu invetiá multi, ce insemnéza a tiené la institutiunile positive ale bisericii nóstre. Redactiunea.

stirpirea reului? căci numai prin reclamul diareloru nu este și nu poate fi nici o mântuire.

Romani'a constituțională are de capi ai ei, pre Inaltiatulu și alesulu ei Domnitoriu și pre pre Inaltiatii prelati ai bisericeii ortodoxe. A. S. Regala este capu alu statului și alu administrațiunei polițesci; ér prelatii sunt pastori și pazitori ai religiunei lui Isus Christos. Pré Inaltiatulu nostru domnitoriu, administréza tiér'a prin dóue corpuri legiuitoře și prin consiliulu seu de ministri; ér prelatii sunt spriginitorii religiunei ortodoxe, bas'a tierei și a constituțiiei ei, și astfelu amendóue aceste capeténii ale statului romanu, sunt alese de natiunea creștina și numai aceste potu pune stavilarulu celu mai puternicu in protiv'a inriurirei unoru eretici, ce umbla prin diferitele loru sofisme a bantui turm'a dreptu credințioșa, spre a poté mai tardiu a o sfasiá.

Mi se va dice poté, ca se lasámu pe fiacare in deplin'a lui libertate, a crede dupa spiritulu și cugétulu seu; mi se va dice se nu observámu pe nimeni din acei athei, ca se nu le dámu atât'a importantia, ca se nu i-atitiámú mai multu, ci se i-lasámu la remuscarea consciinței loru, respectuosu respundu, că gangren'a cand nu o stirpesce cinev'a cu grabire la inceputu, ea arde, descompune și repune totu corpulu.

Pré Santitii Prelati permita, i-rogu respectuosu, modestei mele positiuni in societate, permita unui zelosu creștinu, de a-si dá o parere ce a socotitu că se o supunu la cunoscinti'a Santiei loru. Singuru puternicu stavilaru alu acelui curentu alu necredințiosiloru retaciti, este de a se face unu proiectu de lege din partea pré santului Sinodu alu bisericeii nóstre ortodoxe, alu carui presedinte este Inaltu pré santi'a sa Primatulu Calinicu Miclescu, in care se se stipuleze, urmatóarele patru mesuri, pe cari le aratu cu esplicatiunile loru, și se le céra cu mare staruintia binecurentata dela Inaltele corpuri legiuitoře ale tierei și de la guvernulu, spre ale investi cu puterea de lege pre viitoriu in tiér'a nóstra.

I. Nici odata cetatienii cunoscuti de publicu și dovediti că au ultragiati și blestematu sant'a credința a santei bisericeii ortodoxe, și pe care poporulu a proclamat'o prin asiezzamentulu seu fundamentalu că dogma oficiala a statului romanu, se nu fie chiamati unii ca acei'a la nici unu serviciu alu tierei, căci acei retaciti, veri cand au ocupatu veri unu postu ne au lasatu probe de neglijenti'a religiiei nóstre și de nepazirea dogmeloru ei celoru sante, căci s'au vediutu ministri, cari au ordonatu daramarea monastiriloru și bisericeiloru, au neglijiatu locurile pe unde au fost santele loru altare; s'au vediutu proiecte de a le dloru, prin care au injositu clerulu, au parasitu datinile creștine, s'au vezutu in fine superiori de monastiri, duhovnici cuviosi, ómeni cu inveniaturi și sciinție, standu că dorobanti și servitori la usi'a și pe la scarile autoritátiloru, s'au vediutu clerulu chiamatu la judecatorii, maltratatu și dacă din pecatele veri-unui'a, legea a cerutu se fia trimisu la inchisóre, elu s'a fărítu la infacisiare, l'au trecut pe strade sub baionete, imbracatu in hainele darului, fara a fi respectatu precum lu-respectá tóta populațiunea, și acést'a numai pentru ocar'a nóstra inaintea streiniloru ce ne incungiuara, cari locuescu cu noi.

II. Nici unulu din acei cunoscuti și dovediti athei, se nu póta fi tolerati că nasi de botezu séu de cununie, tutori de stabilimente sante, și de bine

faceri, in fine nici chiamati la vre-o judecatorie de a dá marturie că se sarute sant'a cruce, pana ce mai antaiu nu va avé unu certificat'u a duhovniculu seu, si a trei consuburbieni, că s'a marturisitu și s'a impartasitu cu santele taine, dacă nu in fiecare, celu putiennu la doi ani, căci nici un'a din aceste detorii cetatienesci, nu se potu executá de ómeni fara credința, fiindcă s'au vediutu indeplina libertate martori mincinosi prin judecatorii, (din cari cu gróza dicu că s'au inmultitu in tiér'a nóstra), cari nu pentru trei-dieci de arginti, dara pentru trei-dieci de bani au juratu, au sarutatu sant'a cruce, au seracitu și au pusu pe drumuri pe acei ce puteau fi indreptatiti; s'au vediutu nasi botezandu, cari n'au pututu dice nici „credu intr'unulu Dumnedieu“ ! s'au vediutu tutori de minoreni furandu averea inocentiloru copii și a veduvei mume, s'au vediutu tutori de biserici și stabilimente de binefaceri, speculandu insile starea, fraudandu averea și in fine furandu chiar fondurile destinate pentru intretinerea loru și binefaceri.

III. In tóte vremile, chiar din cele mai vechi timpuri, propoveduia séu tienerea de cuventari in tóte duminicele și serbatorile prin biserici tienute de catra dascali, prelati și protoerei (protopopi) precum vedemu si chiar pana in diu'a de astadi, că acestu folositoriu obicei se practica in bisericele catolice și luterane; ei bine la noi, la noi cei bantuiti astadi, nu se vede acest folositoriu obicei !! óre la noi nu sunt in clerulu nostru asemenea barbati, cari aru putea propovedui moral'a evangheliei? nu sunt din prelati? nu sunt din arhierieii titulari, nu sunt din arhimandriti ca Veniamin, Grigorie și alti multi directori și profesori de prin seminare, cari potu fi in-sarcinati ca in tóte duminicele se tienă predici prin biserici indata dupa citirea santei evanghelii? nu cum se cetesce cazani'a la finele liturgiei, cand se misca prin biserica de se inchina la icóne și merge la mir și la anafura, căci intr'acelu timpu este sgomotu prin biserica. Bine ar fi ca și pentru acestu obicei folositoriu, se se ia mesuri de catra prea santii Episcopi ai Eparchiiloru.

IV. Tóte corpurile ostirei, se si aiba preotii loru, darulu de a spovedui și de a tiené predici, ca in tóte duminicele și serbatorile cele mari se se duca companiile séu bataliónele a ascultá serviciulu divinu pe la bisericele cele invecinate cu incasarmarea loru, indatorindu a pazi acést'a regula tóte scolile și pensionatele din tóta Romani'a, căci se scie de toti, că tinerimea satésca dupa unu urit obicei, séu din neindemnarea preotiloru satesci, nu se duce la biserica a satului cand sunt pe la casele loru, ci siedu a lené pe la garduri séu alte petreceri in vremea serviciulu divinu, și de aceea socotescu că ar fi bine, ca pe câtă vreme ei se voru aflá sub drapele și sub instructiile militare, se fia regulamentara și ducerea loru la biserica, care este un'a și singur'a ce póte luminá, pe ori ce creștinu, fia și fara sciinția de carte.

Tóte aceste regulamente se fie adoptate și la scolile militare, căci totu asemenea se practica in tóte statele luminate ale Europei civilizate.

Aceste patru articole prea santitulu Sinodu le va solicitá cu mare staruintia de la capulu statului, de la corpurile legiuitoře și de la guvernulu ca facandu-se o lege ad-hoc pentru pazirea loru, voru fi puternice stavilare inprotiva acelui fatalu curentu alu necredințiosiloru, și nu mai atunci retacitii vrend ne vrend voru trebui se se întórea la calea cea adevé-

rata creștina, și ceilalți bine credincioși, nu se voru lăsa a fi bantuiți și retaciti. Sum mai multu de cât siguru, că Inaltele corpuri legiuitoare și guvernulu nostru voru votá în unanimitate aceste patru articole, ce se voru fi cerutu de prea sântulu Sinodu cu staruintia și îndatorire duhovnicésca.

Daca asupra progresului și civilizațiunei țierei noastre, am luat de modelu pe Europ'a luminata, apoi fia mi-permisu a arată, că aceste de mai susu mesuri ce am socotit de cuviintia a se luá de catra prelatii sântului Sinodu, se practica astadi cu sântientia în tóta Europ'a civilisată; éra nici cum nu se negligéza cum sunt de neglitate adi la noi, mai cu osebiré că toti prelatii nostri facu parte din înaltul corpu alu Senatului și de aceea se reclama tocmai de la prea sântiile loru, ca se staruiesca a se primí și a se regulamentá aceste patru art. ce voru fi cerute de catra prea Sântitulu Sinodu alu bisericeii ortodoxe Romane.

Permiteti-mi ve rogu stimati și iubiti ai mei concetățienii a ve mai aretá ceva:

Intre celelalte obiceiuri nobile ce aveau parintii nostri, se pazi și creștinesculu obicei ca de trei ori pe anu se mérgea notabili țierei și la curtea domnesca pe care o iubeau și o stimau ca o a dou'a după biserica loru, ei mergeau de salutau pe Domnu în diu'a I-în a anului nou, la Duminec'a lasatului de postulu Pasciloru și la diu'a învierii Domnului nostru Isus Cristos. — În diu'a anului nou urau lui Voda anu ferice și deplina sanatate, în diu'a lasatului seculu mergeau cu metropolitulu în capu și după ce Prea Sántia Sa cetea „Tatalu nostru“ se oprea la „Értane nóue pecatele noastre, și atunci cerendu toti ertaciune de gresialele loru prin vocea Metropolitului, cereau și gratiarea onoru osenditi la închisóre, și la alte penalitati ce se puteau gratiá de Voda, spre a se puté întórce a postí și a se pocái în sinulu familiei loru. Ér Vod'a cu parintésca sa gratiositate respundea arhipastorului, că róga pe Dumnedieu ca se-i aiba tot'dauna ajutóre la asemenea povetie de faceri de bine.

În diu'a învierii Domnului după evangeli'a lui Ioanu mergendu la curte toti impiegatii cei de capetenia la 12 óre salutau pe Voda cu creștinesca dicere „Cristos a înviatu“ și Vod'a respundea „Adeveratu a înviatu“, în urma se întorceau toti în familia cu mare multiemire a sufletului loru, și spuneau că au felicitatu pe capulu statului, precum Vod'a i-au felicitatu pe ei.

Bine ar fi după a mea sincera parere, a cere prea Sântitulu Sinodu de la d. ministru alu instrucțiunei publice (Logofetu de obiceiuri) ca se mijlocésca pe langa Inaltimea sa Domnitorulu nostru, rugandu-lu de a ordoná a se trece și aceste trei nobile și antice obiceiuri ale țierii noastre, în regulamentulu palatului domnescu, cari ele au adusu totdeuna mari folóse la toti Romanii cât și la capetenii loru, fiindca numai în aceste trei dile ale anului se pune în contactu Tronulu cu poporulu.

Acestate fiindu smeritele mele pareri ca ale celui mai din urma din creștini, îndrăsnescu cu celu mai adencu respectu a le face cunoscute publicului și Prea Înaltului Sinodu alu bisericeii noastre creștine.

L. colon. D. Papazoglu.

In interesulu adevérului.

Polemi'a Dloru Sturza și Mangra din „Biserica și Scol'a“ Nr.ii 41, 42 și 43 despre a dou'a casatoria a preotiloru a atrasu, a trebuitu se atraga atentiunea publicului atât preotiescu cât și mirénu, căci cestiunea taia adencu în viétia sociala a poporului nostru.

Avemu o lege, carea opresce categoricu a dou'a casatoria a preotiloru, dar praes'a durere e atât de laxa încât adeseori pare a fi ironia acelei legi, ideia sublima morala e periclitata a fi degradata de catra praes'a tocmai la polulu opusu — la desfranare Anomali'a acésta a ocupat multe spirite, multe inimi bine sentitórie, caror'a le-a zacutu la anima religiositatea, vaz'a clerului și moralitatea poporului, dar o reforma a remasu pana în diu'a de astadi numai dorintia pia. Dlu Sturza doresce inca o reforma, totu din motive etice, caror'a din parte-mi nu le potu negá tributulu recunoscintiei, regretu înse multu că acelasi tribut de recunoscintia nu-lu potu aduce și modulu indegetatu de densulu pentru reforma, căci a alterá unu canonu ecumenicu printr'o corporatiune administrativa provinciala, ar fi mai multu decât o usiurintia nejustificabila, amu isbi strasnicu în temeliile bisericeii, amu încetá tocmai a mai fi o parte fidela a bisericeii ortodoxe, a bisericeii întemeiata de Mantuitorulu Christos. — Dlu Mangra inca nu i-potu negá tributulu recunoscintiei pentru zelulu de a conservá asiezemintele bisericeii, pentru serioșitatea și studiulu de cari a datu proba; a sustiené înse că casatori'a a dou'a a preotiloru este oprita pentru eternitate și a denegá dreptulu sínodeloru ecumenice posterióre de a modificá canónele *disciplinari* a sínodeloru ecumenice anterióre, va se dica a ascrie sínodulu ecumenicu în *afacerile disciplinari ori administrative infalibilitate*, este după parerea mea o teoria nefasta, carea ar împedecá și jigni în germene progresulu în biserică, — realizarea imperatiei ceresci pre pământu.

Asertiuniile Dlu Sturza, atât cele essegetice cât și cele juridice mi-se paru — din punctu de vedere teoreticu — nejustificabile și purcese din neorientare în teoria. Precum poetulu trebuie să se conformeze reguleloru poetice, catechetulu celoru catechetice și retorulu celoru retorice etc.; astfelu trebuie și essegetulu se țiena contu de teori'a sa, daca nu voiesce a-si perde titlulu de a mai discutá în numele științei. Tienut'au Dlu Sturza în essagerarea sa contu de essegetica?

Densulu interpretéza cuvintele Slui apostolu Pavelu „preotulu trebuie se fia barbatulu unei femei“, că „preotulu se fia *continuu* înșuratu cu o femeia.“ Ei bine, dar cand e vorb'a de știința nu are locu ghicitur'a, întielesulu tectstului biblicu nu e permisu a-lu ghici ci alu scrutá sistematicu, și anume a nu uitá că a) St'a scriptura este scrisa de catra ómeni și pentru ómeni. ca atare este de a se interpretá asemenea celoralalte scripturi; b) St'a scriptura este și inspirata; c) conformu invetiatureii bisericeii noastre ortodoxe St'a scriptura este de a se interpretá: *juxta unanimem consensum patrum et juxta eum sensum quem tenuit ac tenet sancta mater ecclesia*, adeca trebuie se credemu cu Vinc. Lirinensis „*quod semper, quod ubique, quod ab omnibus creditum est.*“ — Principiulu de sub c, lu-néga protestantii asia numiti ortodocși, pana cand protestantii rationalisti nu acceptéza numai celu de sub a. —

Din Starza înse a interpretatu textulu biblicu după chipzual'a Dsale fara a tiené contu de regulele generali essegetice, tiesendu unu „continuu“ in textu, precand textulu e chiar : „preotulu trebuie se fia barbatulu unei femei.“ Acésta interpolate inse nu o afiu motivata nici printr'o interpretare gramaticala, prin paralele, séu că textulu nu e a se luá in sensus proprius, ci in sensus translatus sive mataforicus etc. Pentru intielegerea unei scrieri este de mare insemnatate si cunoscenti'a positiunei si imprejurárilor poporului, tierii si a tempului in care s'a scrisu, nu altcum cunoscerea persónei si a imprejurárilor autorului, deórece espresiunile autorului sunt de mul-teori conditionate de imprejurári, va se dica studiulu areheologicu si istoricu. Interpolare'i inse i-lipsece si acestu motivu istoricu, desi tocmai interpretarea istorica ne póte lamuri' din destulu in acésta cestiune grea. Căci in vechime casatori'a a dou'a de si nu erá tocmai oprita dar necuviintiósá, sub cuventu de pietate catra soci'a defuncta. Déca erá casatori'a a dou'a pentru laici necuviintiósá, cu cât mai vertosu a trebuitu se fie pentru preotu, carele nu se considerá, numai de seversitoriulu mecanicu alu taineloru, ci si ca modelu in viéti'a sociala. Pentruca totu stulu apostolu Pavelu dice : „fii modelu credintiosiloru cu cuventulu, cu viéti'a, cu dragostea, cu Duhulu, cu credinti'a si curati'a“ (I. Tim. 4 12). Éra Mantuito-riulu Cristosu catra apostoli „asia se lumineze lumina' vóstra inaintea ómeniloru, ca se véda faptele vóstre cele bune si se marésca pre parintele vostru celu din ceriuri. (Mat. 5, 14—16). — Iata pentru ce „preotulu trebuie se fia barbatulu unei femei.“

(Va urma.)

D i v e r s e .

* **Aniversarea dilei luarei Plevnei** s'a serbatu cu mare solemnitate in Bucuresci. S'a tienutu Te-Deum pentru ostasii cadiuti in lupta in mai multe biserici. A. S. R. Domnitoriulu a asistatu la Te-Deumulu tienutu in b'seric'a Sf. Nicolae din Dealulu Spirei si la biserica Sf. Georgiu din faci'a casarmei Malmeson. Sér'a, A. S. R. a binevoitu a intruni la unu prandiu militariu pe d. ministru de resbelu, pe dnii generali, pe d. inspectoru generalu alu gardei orasienesci si pe dnii oficierii superiori siefi din garnisóna.

Alteti'a Sa Regala a binevoitu a purtá urmatoriulu toastu : „In acésta memorabila di, a dóu'a aniversare a caderei Plevnei, ne amintimu cu totii de vitejii armatelor aliata, care au luptatu impreuna, si privescu cu mandria fruntasii óstei Mele, care me incunjura. Ridicu acestu paharu in sanatatea voiniciloru acestoru lupte si in amintirea eroiloru cadiuti. Traiésca scump'a nóstra tíera si aperatorii ei ! La aceste cuvinte, cari au fost acoperite de cele mai vii aclamatiuni, d. ministru de resbelu a respunsu : *Maria Ta !* „Suntu doi ani de candu ostirea romana, sub conducerea Altetiei Vóstre Regale, după multe si crancene lupte pentru independenti'a tierii si eliberarea crestiniloru din Orientu, a purtat, alaturea cu gloriósá armata imperiala rusa, stindardele sale triumfatóre, in Plevn'a. Serbandu astadi a dóu'a di aniversaria a acestui mare triumfu, armat'a nóstra, mandra de Capitanulu ei, reinoesce prin acestu toastu pactulu de credinti'a si devotamentu catra Dinasti'a Altetiei Vóstre Regale, cu increderea, că sangele si lacrimile versate pentru glori'a si independenti'a Romaniei, voru rodi, si in generatiile viitóre, amorulu, iubirea si credinti'a ce léga astadi armat'a

si poporulu Romanu de Tronulu Altetiei Vóstre Regale. Traiésca A. S. R. Domnulu ! Traiésca A. S. R. Dómnia, mam'a raniloru si mangaitóreá suferindilor.“ D. generalu Cernat a adaogatu : *Maria Tu !* „Ca unulu ce am avutu onóre a comandá sub ordinele Altetiei Vóstre Regale, inaintea Plevnei, ridicu acestu paharu in sanatatea Augustului nostru Comandantu. Acésta di, in care s'a implintatu drape-lulu romanu pe zidurile Plevnei, va fi in veci memorabila, căci luptele din jurulu ei, voru spune posteritati'e: curagiulu, abnegatiunea si devotamentulu, cu care s'au luptatu trupele nóstre pentru glori'a si independenti'a patriei. Armat'a, recunoscatóre, uréza Altetiei Vóstre Regale, Marele nostru Capitanu, si A. S. R. Dómnei, mam'a raniloru si suferindiloru, ani multi si fericiti pe Tronulu Romaniei.“

Urári entusiaste pentru Altetiile Loru Regale au acoperitu aceste dóue toaste : Cu ocasiunea acestui gloriosu aniversariu, A. S. R. Domnulu a felicitatu prin depesia pe Majestatea Sa Imperatorulu Rusiei, si a primitu asemerea prin telegrafu, urári caldu-róse din partea A. S. Marelui Duce Nicolae si altoru siefi ai armatei imperiale.

M. S. Imperatulu Alesandru a felicitatu prin depesia pe A. S. R. Domnulu, spuindu i-cá la prinzulu ce s'a datu in acea di la St. Petersburg, in palatulu de iérna, si la care a fost invitatu si trimisulu nostru estraordinariu si ministru plenipotentiaru, generalulu Principe I. Ghika, Majestatea Sa a purtatu unu toastu in sanatatea armatelor aliata si a ambiloru loru Comandanti. „Monitor.“

* **Spani'a** a recunoscutu independenti'a Romaniei, si a numitu ministru plenipotentiaru.

* **Pensionare.** Prin unu decretu alu Majestáti'i Sale, Imperatulu si Regele nostru Franciscu Josifu I, de datulu 11 Decembre nou a. c. s'a pensionatu la cererea propria Pré Santi'a Sa, parintele patriarchu serbescu Procopiu Ivacicovicu, ér pentru meritele cascadegate prin unu serviciu credintiosu in timpu de 45 de ani s'a decoratu cu crucea cea mare a ordinulu Leopoldinu. Totu cu acésta ocasiune s'a denumitu de administratoru in scaunulu patriarchalu, P. S. S. parintele episcopu German Angelici.

* **Parastasu.** Adi la 2 Decembre a. c. s. v. s'a celebratu la noi in St'a biserica din Chesintiu Parastasu pentru Escelenti'a Sa fericitulu Metropolitu Andreiu Baron de Siaguna. La actulu parastasului a celebratu parintele Nicolau Stoianovicu, care după finirea acelu'a tienú o vorbire patrundiátóre despre viéti'a si activitatea defunctului. Poporulu in numeru destulu de insemnatu fú adencu miscatu si in lacrimi de durere si-espri'má condolenti'a pentru perderea regeneratorului biserice'i nóstre. Fie amintirea lui in eternu binecuventata. *Victori'a Munteanu* invetiatorésa.

* **Esundarea Crisiului-Negru.** In comun'a F. Toth, prin care curge acestu fluviu ap'a in 23 nov. st. v. sér'a la 5 óre inca nu esise din albi'a sa afara, ér după o jumata de óra prin strigári fiorátóre si trasulu clopoteloru se da de scire că ap'a cresce cu repediune furiósá. La 7 óre tóte stradele si casele se umplura de apa in inaltime de unu metru si mai sus. Locu de scapare nu erá, ci numai ca totu insulu se-si caute de viéti'a si avere. Ap'a a totu crescutu pana la 4 óre după mediulu noptii. Scen'a era infricosiata cand in intunereculu noptii cu plóia, fulgere si tunete se audiau si sgomotósele sunete aloru 15 case, ce in acea nópte se ruinara cu totul. Ómenii au scapatu prin suferinti'e cu viéti'a toti, dar s'au facutu

dauna nespusa: s'au inecat multe vite, manat'au ap'a dela cei mai multi bucate, haine, gardurile tóte, lemnele de focu si unelte, ce numai adunã omulu la casa sa spre folosire.

Iosifu Bosco.

* **Tiraniete iernei.** Diurnalulu „Le Mot d'Ordre istorisese in unulu din numerii sei iernele grele, de cari face istori'a amintire. Din acésta istorisire se vede, cã iernele erau multu mai rigoróse in anticitate, si anume: Náu'a nu se topí in Rom'a 40 de dile in anulu 396 inainte de Christos. In anulu 588 d. Chr. Marea négra a fost acoperita de ghiacia douedieci de dile. In 821 mai tóte ríurile Europei au fost inghiaciate mai bine de o luna. In 860 néu'a si gerulu au tînutu in Europ'a fara intrerumpere siese luni. In 974 a fost inghiaciatu Bosforulu, ér dupa frigu a urmatu fómete mare. In 1133 au inghiaciatu tóte ríurile Italiei de Nordu. Ierni teribile au fost in anii 1210, 1323, 1364 si 1408. Totu asemenea au fost si in anii 1829, 1840, 1846, cand adeca se observã in Franci'a celu mai mare frigu dela aflarea termometrului, ér in 1858 au fost inghiaciate mai tóte ríurile Europei.

* **Unu preotu catolicu paricidu.** Dilele trecute s'a pertractatu in Cantzaro, in Italia de sudu unu procesu criminalu contra unui preotu catolicu, carele inainte cu 10 ani a omorítu pre tatalu seu, cu scopu ca se erediésca mai curend averea remasa dupa densulu. Constatandu-se prin instructiunea facuta, cã elu este faptuitoriulu, a fost condamnatu la 17 ani de munca silnica. Ministeriulu aflã inse, cã acésta pedépsa este pré usióra pentru unu preotu, care a omorítu pre tataseu. De aceea facù recursu contra sententiei la curtea de casatie. Acésta gasi recursulu motivatu, si astfelu nimici sententi'a, si trimise pe preotu inaintea unui altu foru de judecata.

* **Omoru din iubire de mama.** La 17 noemyrie s'a pertractatu in Staoropalu (Caucasu) unu casu criminalu cu unu sferistu pré cât de tristu, pe atât de romanticu. Casulu este urmatoriulu: Unu negutiatoriu avutu ce avea patru feciori intretienea nisce relatiuni cu o nepóta a sa, carei'a i cumperase o casa. Femei'a sa de superare se bolnavi, si se dicea cã se afla in momentele cele mai de pre urma. Superatu pe purtarea tatalu seu fiulu celu mai micu, de 17 ani, si cumperã unu revolveru, se duse la femei'a, carea fusese caus'a bólei mamei sale, si o inpuscã. Veni apoi acasa, comunicã mamei sale faptulu, si alergã la tribunalu, ca se se predea de buna voia in man'a justitiei. Elu fú arestatu indata, ér muma sa dupa câteva luni se facù senatósã. Ea asceptã acum cu durere se véda, ce se va intemplã cu fiulu seu. In diu'a de pertractare erã si ea facia. Desfasiurarea casului produse atât'a efectu, încât toti cei de facia lacramara. Tribunalulu acuitã unanimu pe delinquentu. Mama sa audindu sententi'a imbracisã pe fiulu seu. Din nefericire inse bucuri'a i-a fost atât de mare încât in urm'a unui accesu de inima remase mórta in manile fiului seu.

Concursu.

Dendata ce pe parochi'a vacanta din *Beregseu* n'au competatu nici unu recurinte cu calificatiune de clas'a I, asi'a acuma in urmarea inaltei ordinatiuni episcopale din 30. Noemyrie a. c. Nr. 2499 pres., se escrie de nou concursu pe aceeasi parochie, indie-

strata cu o sesia de pamentu de 32 jugere, birulu si stol'a dela 180 de case, pe 13. *Januariu 1880* cand se va tîné si alegerea, pelanga aceea anotatie, cã pe acésta parochie potu recurã si cei cualificati pentru parochiile de clas'a II, observanduse inse. cã cei mai bine caulificati voru fi preferiti. — Recurintii suntu avisati recursurile loru proviedute cu testimoniulu de teologie de cualificatie, cu testimoniulu cã au absolvatu celu putienu 4 clase gimnasiale, séu cursulu preparandialu si celu teologicu, a le trimite pana in 11. *Januariu 1880* protopresviterulu tractualu Meletiu Dreghiciu in Timisiór'a, si pana atunci a se presentã in bisericã spre documentarea desteritati sale in cele rituale si cantari. Alegandulu parochu are ase ingrigi de depurarea posibilei restantii contributive si de ecuivalentu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Mel. Dreghiciu** m. p. prot. Timis.

Se escrie in urmarea gratiósei ordinatiuni a Vener. Consistoriu din Caransebesu Nr. 741 bis. la a II-a parochia din comun'a *Retisioru* protopresbiteratulu Versietiuului cottulu Timisiului, carea are se-se intregésca prin unu capelanu cu $\frac{1}{3}$ parte din sesiune si $\frac{1}{2}$ din biru si stol'a indatinata dela 150 de case.

Emolumintele intregi parochii suntu: Casa parochiala cu gradina de 800 orgii □, 800 orgii vie, gradina estravilana, 30 jugere pamentu aratoriu de prim'a clasa, 76 de Meti (4636 litre) de rana biru, dela o cununie 6 fl. v., dela inmormentari pana la 7 ani 1 fl. 35 cr., de aci in sus impartitu dupa clase 2 fl. pana la 5 fl., dela unu botezu 33 cr., dela unu praznicu 33 cr., afara de acestea tacsele indatinate pentru diferite functiuni private usuate in comuna care asemenea aducu inca unu venitu frumosu.

Doritorii cari voiescu a ocupã acestu postu au a-si trimite suplicele concursuali adresate comitetulu parochialu, pré On. D. protopresbiteru Joane Popovicu in Mercin'a per Varadia pana la 13 *Januariu 1880* in carea di va fi si alegerea.

Retisioru in 16 Novembre 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresbiterulu tractualu.

Pentru ocuparea parochiei vacante *Milova* din protopresviteratulu Totvaradiei se escrie concursu cu terminu de incheiere si de alegere pe 27 *decemvrie a. c. st. v.*

Emolumintele sunt:

1. 4. jugere de pamentu.
2. Dela 60 numere de case pentru biru rescumperarea cu 2 fl. dela fie care casa, in suma 120 fl.
3. Dela 20 numere de case pentru biru rescumperarea cu 1 fl. 20 cr. dela fie care casa in suma 24 fl.
4. Cortelu liberu.
5. Stol'a indatinata.

Catra acestea se mai adauga 100 fl. v. a. ajutoriu anualu dela Veneratulu Consistoriu Aradanu, pentru

implinirea oficiului invetiatorescu, care de alta data pana la alte urmari mai bune se impreuna cu oficiulu preotiescu. Doritorii de a ocupa acestu postu, suntu avisati a-si ascerne recursele loru legalminte instruate la oficiulu protopopescu in Totvaradia per Soborsinu.

Milova in 26 novembre. 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Iosifu Belesiu** protopopu.

Pentru statiunea invetiatorésca din *Musc'a* devenita vacanta prin mórtea invetiatorului G. Lescuti cu terminu de *trei septemani dela prim'a publicare* in „Biseric'a si Scól'a.”

Emolumintele impreunate cu acésta statiune sunt: 120 fl. v. a. in bani gata, 12 jugere pamentu de semenatura, 4 jugere fenatiu, dóue pepenisce de 3 jugere, o canepisce, 9 stangeni de lemne, din cari se va incaldi si scól'a, quartiru cu gradina de 1 $\frac{1}{2}$ jug., pentru scripturistica 5 fl., pentru conferintiele invetiatoresci 8 fl., éra ca cantoru 50 cr. respective 1 fl. stola. Recurentii se-se presenteze in vre-o Dumineca séu serbatóre la biserica spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu, ér recursele instruate cu documentele necesarie si cu atestatu de cualificatiune, si adresate comitetului parochialu se le trimite inspectorului de scóle, dlui protopopu alu Siriei (Világos) **Georgiu Vasilieviciu**.

Musc'a la 28 Noemvre 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Georgiu Vasilieviciu** protop. tractualu.

Se escrie concursu de nou acumu la postulu de invetiatoriu a scólei greco or. romane din *Socolariu*, protopopiatulu Bisericeii-albe, comitatulu Carasiu, in urmarea repozarei fostului invetiatoriu Nicolae Liutia cu terminu pana in **9 Decembre 1879** c. v., in care diuva va fi si alegerea.

Emolumentele suntu:

- Bani gata 310 fl. v. a. salariu fiesu.
- Spesele conferentionale 10 fl.
- Pausialu pentru curatirea scólei 6 fl.
- Pentru scripturistica 5 fl.
- 10 orgii de lemne, din care are a se incaldi si scól'a.
- dóue jugere de livada, trei gradini de legumi si quartiru liberu.

Doritorii de a ocupa acestu postu, suntu avisati a-si substerne recursele loru instruate conformu recerinteloru stat. org. bis. Pré On. D. protopopu **Iosifu Popoviciu** in Jamu celu multu pana in 5 dec. a. c. st. v., càci cele mai tardiu incurse nu se voru considerá.

In fine doritorii de a ocupa acestu postu au a se infacisia in vre-o dumineca ori sarbatóre in biserica pentru a-si aretá desteritatea in cantarile si tipiculu bisericescu.

Socolariu 12 noemvre 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Pré On. D. protop. tract. **Iosif Popoviciu**.

Pentru deplinirea postulu vacantu invetiatorescu din *Guravalei*, protopresbiteratulu Halmagiului se escrie concursu cu terminu de alegere pre **9 decemvre** anulu c.

Emolumintele anuali suntu:

- 105 fl. v. a.
- 12 sinice papusioiu.
- 6 sinice grâu.
- 6 orgii de lemne lungi, din care se va incaldi si scól'a.
- Cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupa acestu postu suntu avisati a si-provedè recursulu cu tóte documintele prescise in statutulu org., adresatu comitetului parochialu, a-lu trimite pana la diu'a alegerii protopresbiterului tractualu Ioanu Gioza inspectoriu scolariu in Halmagiu.

Comitetulu parochialu.

Cu invoirea inspectorului scolariu.

Pentru statiunea invetiatorésca la scóla a II-a din opidulu *Birchisiu*, protopopiatulu Lipovei, se deschide concursu pana la 30 decemvrie a. c., cand va fi si alegerea.

Emolumintele suntu:

- In bani 357 fl. 50 cr. v. a.
- Cuartiru cu gradina de legume.
- 2 jugere de pamentu.
- 341 met. cub. de lemne, din care are a se incaldi si scól'a.
- Pausialu scripturisticu 10 fl. v. a.
- Spese de calatorie si pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl. v. a.

Recurentii voru avé a se presentá in vre'o dumineca séu serbatóre la biserica de a se face cunosecti cu poporulu si a-si aretá desteritatea in cantare, apoi petitiunile voru avé a le substerne inspectorului cercualu de scóle — per Capolnasiu in Bamezeu — celu multu pana la 28 decemvre a. c.

Birchisiu 6 noemvre 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Laurentiu Barzu** inspect. cerc. de scóle.

Se escrie concursu pentru ocuparea postulu de invetiatorésca la scól'a de fetitie din comuna *Racasia*, dieces'a Caransebesiului, protopresbiteratulu Bisericeii-albe, comitatulu Carasiului, cu terminu de alegere pre **16 decemvre** 1879 st. v.

Emolumentele suntu:

- In bani gata 300 fl. v. a.
- Optu orgii de lemne, din care are a se incaldi si scól'a, si quartiru liberu.

Doritórele de a ocupa acestu postu de invetiatorésca suntu avisate a-si substerne recursele loru instruate conformu presciseloru statut. org. biser. Pré On. Domnu **Iosif Popoviciu** protopresbiteru tractualu in Jamu, celu multu pana in 12 decemvre 1879 st. v., càci cele mai tardiu incurse nu se voru luá in consideratiune.

Racasia 12 noemvre 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresb. tractualu **Iosif Popoviciu**.